

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Regeldruk en ICT-beleid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGBI-R&I / 15036230

Uw kenmerk
2015Z04224

Datum 21 april 2015
Betreft Beantwoording vragen over achterblijvende digitalisering in Nederland

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de vragen van het lid Oosenbrug (PvdA) over achterblijvende digitalisering in Nederland (Onder kenmerk 2015Z04224).

1

Kent u het onderzoek in de Harvard Business Review, waarin staat dat Nederland de snelst achteruitgaande ("receding") digitalisering zou hebben, in vergelijking met 50 andere landen?

Antwoord

Ja.

3

In hoeverre acht u de Digital Evolution Index een bruikbare index voor het weergeven van de digitale ontwikkeling?

4

Hoe zijn de onderzoekers aan hun data gekomen?

Antwoord 3 en 4

De Digital Evolution Index is opgebouwd uit in totaal 83 indicatoren en aggregiert deze informatie tot een index. De gebruikte methodologie is in lijn met andere internationale ranglijsten. De auteurs hebben geen nieuwe data verzameld, de 83 indicatoren zijn overgenomen uit bestaande bronnen zoals het World Economic Forum, de Wereldbank, Google en Euromonitor.

Voor sommige onderdelen van de Digital Evolution Index zijn er geen goede internationaal vergelijkbare indicatoren en wordt door de onderzoekers gebruik gemaakt van een benadering door andere indicatoren. Er zijn bijvoorbeeld geen data beschikbaar over investeringen in digitale ecosystemen. Daarom gebruiken de onderzoekers de beschikbare informatie over private equity als benadering. De bruikbaarheid van de index, met name waar de conclusies afwijken van andere indexen die op dezelfde bronnen zijn gebaseerd, kan ik niet goed beoordelen omdat de auteurs maar gedeeltelijk inzicht geven in de onderliggende data en methodologie waarop conclusies gebaseerd worden.

2

Wat is uw oordeel over de conclusie dat Nederland de snelst achteruitgaande ("receding") digitalisering zou hebben, in vergelijking met 50 andere landen? Presteert Nederland inderdaad zeer slecht in vergelijking met andere landen?

5

Kunt u een oordeel geven over de opgevoerde verklarende factoren?

6

In hoeverre kunnen overheidsbezuinigingen en de consumptieve vraag zo'n grote verklarende rol spelen? Deze wijken toch niet erg af van andere West-Europese landen?

Antwoord 2, 5 en 6

In de Digital Evolution Index is een vergelijking gedaan van de ontwikkeling van scores van landen in tussen 2008 en 2013.

Het geschetste beeld is –met name waar het gaat om het snel verslechteren van de Nederlandse uitgangspositie- niet in lijn met mijn beeld en vergelijkbare internationale ranglijsten, zoals die uit het jaarlijkse 'Global Information Technology Report'¹ van het World Economic Forum. Op deze ranglijst is Nederland tussen 2010 en 2015 is gestegen van een 11^e naar een 4^e plaats. Een ander voorbeeld is de Digital Economy and Society Index (DESI)² van de Europese Commissie, waar Nederland in 2015 een 3^e plaats scoort.

Nederland lijkt vooral slecht te scoren op de hoeveelheid risicokapitaal.

Wat betreft de beschikbaarheid van risicokapitaal en de aanwezigheid van private equity blijkt uit de WEF dat Nederland een middenmoter is. Deze positie heeft deels te maken met een kleine thuismarkt en deels met het grote aandeel van bancaire financiering van het Nederlandse bedrijfsleven. Nederland kent overigens een aantal goede ICT venture capital fondsen, zoals Prime, Main en Newion. Gelet hierop lijkt het onwaarschijnlijk dat de beschikbaarheid van risicokapitaal aanleiding is voor een sterke verslechtering van de Nederlandse uitgangspositie voor de digitaliserende economie.

7

Welke conclusies verbindt u hieraan? Zou het beleid ten aanzien van digitalisering bijgesteld moeten worden?

Antwoord

Het is duidelijk dat de snelle digitalisering zijn gevolgen heeft voor de economie en de maatschappij. Het is van belang dat het Nederlandse bedrijfsleven de kansen die de technologie biedt een plaats geeft in haar business-modellen.

¹ <http://www.weforum.org/reports/global-information-technology-report-2014>

² <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard/netherlands#1-connectivity>

Ik heb daarom een aantal initiatieven genomen gericht op het verbeteren van de absorptie van nieuwe technologie. Zo zijn er negen ICT doorbraakprojecten gestart. Deze zijn erop gericht om de benutting van de mogelijkheden van ICT te vergroten op terreinen als het onderwijs, de zorg en het mkb. Verder zijn met het bedrijfsleven en andere partners gezamenlijke agenda's zoals de Actieagenda Smart Industry en de Retailagenda gerealiseerd. Deze agenda's zijn erop gericht de kansen die digitalisering biedt te verzilveren. Ook ben ik een aanpak gestart gericht op het toekomstbestendig maken van regelgeving waardoor nieuwe diensten en business-modellen eenvoudiger tot stand kunnen komen. Hierover zal ik uw Kamer medio 2015 informeren.

Daarnaast heb ik mevrouw Kroes aangesteld als Startup Envoy. Zij geeft leiding aan het StartupDelta-initiatief gericht op het versterken van het start-up klimaat in Nederland. Start-ups zijn vaak voorlopers waar het gaat om gebruiken en ontwikkelen van nieuwe technologie en door samenwerking en interactie met bestaande bedrijven.

8

Kunt u de uitkomsten van dit onderzoek relateren aan de soms stagnerende uitrol van glasvezelkabel?

9

Moet daar een schepje bovenop? Op welke manier kunt u deze uitrol bevorderen? Op welke manier kunnen andere overheden, zoals provincies, dit bevorderen?

Antwoord 8 en 9

Zoals aangegeven in mijn brief van 9 maart jl. (TK 2014-2015, 24095, nr. 380) beschikt Nederland over goede breedbandinfrastructuur. Ook de Digital Economy and Society Index (DESI³) van de Europese Commissie laat zien dat Nederland in de top staat van landen met een goede breedbandinfrastructuur. Dit is mede te danken aan de bestaande concurrentie, die netwerkaanbieders stimuleert tot investeringen. Daarnaast bevordert de overheid de uitrol van breedband in de buitengebieden, zodat circa 330.000 huishoudens en bedrijven ook in die gebieden over een snelle vaste internetverbinding kunnen beschikken.

10

Kunt u een oordeel geven over de in het onderzoek geconstateerde hybride ontwikkeling in sommige landen? Is het waar dat snelle digitalisering in die landen soms samengaat met een ouderwets betalingsverkeer met bijna alleen maar contant geld?

Antwoord

Het rapport maakt een onderscheid tussen Westerse landen waar veelal elektronisch wordt betaald en opkomende economieën waar cash nog dominant is.

³ <https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard/netherlands#1-connectivity>

In deze landen blijken er innovatieve oplossingen te zijn om ook zonder elektronische betaling gebruik te maken van online winkels, waardoor het gebruik van cash geld geen belemmering hoeft te zijn voor verdere digitalisering. Nederland loopt voor op terreinen als digitaal bankieren en contactloos betalen.

(w.g.) H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken